OBČINA BREŽICE – OBMEJNOST KOT PRILOŽNOST BREZMEJNIH MOŽNOSTI

16. geografski raziskovalni tabor, Brežice, 7.–15. 7. 2012. Društvo mladih geografov Slovenije, 224 str. Ljubljana, 2013

Skupina nadebudnih študentk in študentov (v razmerju 22 : 2!!) je julija 2012 izvedla že 16. geografski raziskovalni tabor zapored, tokrat v geografsko izjemno zanimivem in dinamičnem prostoru brežiške občine. Poletni raziskovalni tabori so eden najpomembnejših projektov Društva mladih geografov Slovenije, njihov rezultat pa so v zadnjih letih tudi vse obsežnejši in strokovno tehtnejši zborniki rezultatov preučevanja. Učitelji in asistenti jim pri tem delu sicer nekoliko pomagamo, vendar je tako izvedba raziskovalnega tabora kot priprava publikacije povsem v rokah naših študentov. Z veseljem ugotavljam, da se nam ni bati za prihodnost geografije, saj prihajajoča generacija že v veliki meri obvlada križe in težave raziskovalnega dela, zna navezati plodne stike z lokalnimi 'dejavniki' in zna izpeljati zahteven projekt od zasnove do uspešnega zaključka.

Že kazalo zbornika je impresivno: 23 poglavij z najrazličnejšo geografsko tematiko, od reliefnih značilnosti in naravnih nesreč do problematike turizma in prometa ter vsakdanjega življenja ob schengenski meji, bogato opremljenih z zemljevidi, grafikoni in fotografijami! Med prispevki so sicer rahlo opazne razlike v prodornosti in zavzetosti avtorjev, a podobno je tudi v vrhunskih znanstvenih zbornikih, je pa možno z lahkoto prepoznati marsikatero ključno ugotovitev, ki bi jo lahko na lokalnem in tudi državnem nivoju koristno uporabili. V kratki predstavitvi sicer ni moč navajati vseh, a nekaj geografskih posebnosti območja preučevanja je vsekakor potrebno izpostaviti, saj so lepo predstavljeni tudi v zborniku, npr. pomen termalnega pasu za vinogradništvo in sadjarstvo, veliki pritiski na okolje in naraščajoča ogroženost nekaterih pomembnih virov (npr. kvalitetnih prsti zaradi širjenja urbanizacije, onesnaženost podtalnice na Krškem polju), obsežna poplavno ogrožena območja, veliki posegi v okolje ob načrtovani gradnji hidroelektrarn na spodnji Savi, skromno prilagajanje Brežic potrebam velike urbane aglomeracije Zagreba, slabo izkoriščene gospodarske možnosti zaradi ugodne lege, dobrih prometnih povezav in obmejne lege, problemi povezovanja turizma z drugimi lokalnimi dejavnostmi in lokalno ponudbo itd.

Zbornik prispevkov z raziskovalnega tabora nikakor ne more ponuditi rešitev za celotno paleto problemov, ki jih prinašajo hitre spremembe v tej obmejni občini. Morda bi se bilo koristno ob prihodnjih taborih nekoliko več ukvarjati tudi z vprašanjem, kako naj bi lokalne skupnosti smotrneje ravnale ob reševanju problemov celotne države. Imamo namreč primere, ko država pri načrtovanju prihodnosti bolj ali manj ignorira

lokalne skupnosti (občine), brežiška občina pa je nasproten primer, kako lahko lokalna skupnost izsiljuje državo za megalomanske in nepotrebne infrastrukturne projekte (drugo brežiško obvoznico in nov most čez Savo poleg obstoječega), ki v zborniku niso niti omenjeni. O takšnih širših problemih lahko pozoren bralec zbornika sicer marsikaj prebere med vrsticami, je pa avtoricam/avtorjem nekoliko zmanjkalo drznosti, da bi takšne in podobne probleme jasneje izpostavili, npr. slabo povezanost množičnega turizma v Termah Čatež z velikimi in raznolikimi lokalnimi možnostmi ali pasivnost občine pred velikimi spremembami, ki jih bo prinesla skorajšnja odprava mejnega nadzora na sedanjji meji schengenskega območja, ko se bo preučevano območje povsem nepripravljeno znašlo v objemu/oklepu milijonske, gospodarsko razvitejše urbane regije Zagreba. Kljub temu pa je zbornik o občini Brežice zelo kvalitetno delo, ki bi moral biti lokalni skupnosti v prid najmanj toliko kot je v ponos avtorjem in njihovim učiteljem na našem geografskem oddelku.

Karel Natek

Udeleženske/ci 16. geografskega raziskovalnega tabora Brežice (foto: S. Koblar)